

89888 - پس از استنجا احساس خروج چیزی از دُبُر می‌کند

سوال

پس از قضای حاجت - دور از شما - احساس می‌کنم چیزی از پشتم (سوراخ مقعد) خارج می‌شود، گاهی چیزی وجود دارد و گاهی چیزی نمی‌یابم. سوال من این است: آیا باید برای هر نماز وضویم را بررسی کنم؟ و تکلیف نمازهای گذشته چیست؟ آیا باید آنها را اعاده کنم؟ با علم به اینکه تعداد آنها را نمی‌دانم.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

هرگاه انسان قضای حاجت کرد، و استنجا نمود و سپس وضو گرفت، او بر طهارت است تا زمانی که به وجود چیزی که طهارتش را باطل می‌کند، یقین پیدا کند، و وضوی او صرفاً با شک باطل نمی‌شود، حتی اگر شک قوی شود و به گمان غالب برسد.

بر این اساس؛ صرف احساس خروج چیزی از پشت، باطل‌کننده وضو محسوب نمی‌شود، و باید از وسوسه پرهیز کرد، و مادامی که شما استنجا کرده و محل را پاک نموده‌اید، بررسی کردن قبل از نماز بر شما لازم نیست.

همچنین نمازهایی را که به جا آورده‌اید لازم نیست اعاده کنید، زیرا شما بر طهارت بوده‌اید و به وجود چیزی که آن را باطل کند یقین نداشته‌اید.

آنچه بر این اصل دلالت می‌کند، روایتی است که بخاری (۱۳۷) و مسلم (۳۶۱) از عبدالله بن زید رضی الله عنه نقل کرده‌اند که مردی نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم از این شکایت کرد که در هنگام نماز به نظرش می‌رسد چیزی [از او] خارج می‌شود، پس ایشان فرمودند: «از نماز خارج نشود، تا اینکه صدایی بشنود یا بویی حس کند».

نووی رحمه الله می‌گوید: «این حدیث، اصلی از اصول اسلام، و قاعده عظیمی از قواعد فقه است، و آن این است که حکم به باقی ماندن چیزها بر اصلشان می‌شود تا زمانی که خلاف آن به یقین ثابت شود، و شک عارضی به آن ضرری نمی‌رساند.

از جمله [کاربردهای] آن: مسئله‌ای است که حدیث درباره آن وارد شده، و آن این است که هر کس به طهارت خود یقین دارد و در حدّث [باطل شدن طهارت] شک کند، حکم به باقی ماندن او بر طهارت می‌شود، و تفاوتی میان رخ دادن این شک در خود نماز، و رخ دادن آن در خارج از نماز وجود ندارد. این مذهب ما و مذهب جمهور علما از سلف و خلف است...

اصحاب ما گفته‌اند: و در شک تفاوتی نیست، چه دو احتمال [وقوع حدث و عدم آن] مساوی باشند، یا یکی بر دیگری برتری داشته باشد، یا به گمان غالب او برسد، پس در هر حال وضویی بر او لازم نیست». شرح مسلم.

از شیخ ابن عثیمین رحمه الله سوال شد: هنگامی که ادرار می‌کنم و وضو می‌گیرم و سپس نماز می‌خوانم، احساس خروج چیزی از آلت خود می‌کنم، و اگر آن را بررسی کنم می‌بینم که مقداری ادرار خارج شده است، راه حل چیست؟

ایشان چنین پاسخ دادند: «شکی نیست که الله عزوجل از حکمتش این است که برای ادرار و مدفوع، اعصاب قوی‌ای قرار داده که آنها را نگه می‌دارد تا چیزی خارج نشود، اما گاهی این اعصاب دچار بیماری می‌شوند و سست می‌گردند و ادرار خارج می‌شود، یا به طور مستمر، یا در برخی اوقات. و گاهی خود انسان مسبب آن است، زیرا برخی از مردم هستند که پس از اتمام ادرار، مجرای ادرار را از نزدیکی دبر تا سر آلت فشار می‌دهند، و برخی دیگر آنقدر به خود فشار می‌آورند تا آخرین قطره ادرار خارج شود، و این اشتباه است. حتی اگر برخی فقها بگویند: فشار دادن و تکان دادن [آلت] سنت است، این قولی ضعیف است، بلکه بدعت است همانطور که شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله بر آن تصریح کرده است، و همانطور که از سنت آشکار است، زیرا از رسول الله علیه الصلاة والسلام هرگز نقل نشده است که ایشان مجرای ادرار را از نزدیکی دبر تا سر آلت بدوشند، و نه اینکه به خود فشار آورند و آلت را بتکانند. اما برخی مردم این کار را انجام می‌دهند؛ یا به تقلید از قولی که برخی فقها گفته‌اند، یا چون گمان می‌کنند که اگر این کار را نکنند، ادرار در آلتشان باقی می‌ماند، و این اشتباه است. هرگاه انسان ادرار کرد، فقط سر آلت را بشوید و کافی است، و نیازی نیست که هرگز لوله [مجرای ادرار] را فشار دهد یا آن را حرکت دهد، بلکه سر آلتی را که ادرار به آن رسیده می‌شوید، و همه چیز تمام می‌شود. اگر انسان به این کار [ترک وسواس] عادت می‌کرد، دچار این مرضی که خودش مسبب آن بوده، نمی‌شد. پس نصیحت من به این برادر این است که: از این کار روی بگرداند، و به آن توجه نکند، و آلت را نتکاند و فشار ندهد بلکه آن را به حالت طبیعی‌اش رها کند، و هرگاه آخرین قطره خارج شد، سر آلت را بشوید. گاهی انسان حرکتی در آلتش احساس می‌کند، بر او لازم نیست که نگاه کند؛ زیرا برخی مردم اگر حرکتی احساس کنند، شلوارشان را پایین می‌کشند و شروع به فشار دادن آلتشان از بالا می‌کنند، و اگر آن را فشار دهد، ناچاراً چیزی خارج می‌شود، اما آن را رها کن و به آن توجه نکن. تا جایی که برخی علما رحمهم الله گفته‌اند: در این حالت اگر به این وسواس مبتلا شد، بر شلوارش آب بپاشد تا اگر فکری یا شکی به سراغش آمد، آن را حمل بر این آب کند. اما ما می‌گوییم: نیازی به این کار [هم] نیست، این تکلف و سختی بی‌مورد است، از این کار روی بگردان، و خود را به آن مشغول نکن، و به اذن الله از تو زایل خواهد شد، و هرگاه احساس خنکی در سر آلت کردی، یا حرکتی در داخل آلت احساس کردی، آن را نگاه نکن، این کار را رها کن». (اللقاء الشهري).

والله أعلم.